Vragen? Opmerkingen? Tips?
Mail ze naar
brieven@clickx.be

DOE HET ZELF

IN DIT NUMMER

Brief van de week

De Clickx-redactie wordt elke dag overstelpt met vragen van lezers. Sommige problemen zijn te specifiek om in het magazine te behandelen, maar andere vragen zijn dan weer zo interessant dat ze meer verdienen dan een kort antwoordje. Daarom selecteren we voor elke Clickx Magazine een vraag van een lezer, die we dan uitwerken in een complete workshop. De vraag vind je op deze pagina, de workshop staat op de volgende twee pagina's. Veel plezier!

LINUX OP KOUSENVOETEN

Ik denk eraan om op Linux over te stappen, vooral omdat er veel gratis varianten bestaan voor allerlei Windows-programma's. Ik heb al een en ander uitgeprobeerd (Knoppix en Ubuntu), maar botste altijd wel op problemen. Hoe kan ik als beginner het beste aan de slag?

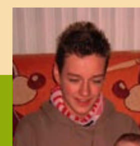
QUINCY CLOET

Achter Linux schuilt een heel leger fervente gebruikers. Niet onterecht: dit besturingssysteem is namelijk gratis, het wordt steeds gebruiksvriendelijker, herkent meer en meer apparaten, en gaat prat op een arsenaal aan freeware (een blik op www.linuxrsp.ru/win-lin-soft/table-eng.html werkt verhelderend). Toch blijft het vooral voor beginners een gewaagde overstap en is de kans klein dat Linux al je hardware (meteen) probleemloos aan de praat krijgt! Heb je geen reserve-pc waarop je wat kan rotzooien, dan voer je je Linux-experimentjes best eerst op kousenvoeten uit...

LINUX OP KOUSENVOETEN

WAT DOEN WE?
• LINUX INSTALLEREN

WAARMEE?
• MANDRIVA ONE

DUUR?
• ONGEVEER 2 UUR

MOEILIJKHEID?

Je moet met deze materie dus, zoals gezegd, heel voorzichtig omspringen, en Linux is zeker niet voor iedereen weggelegd. Maar als je het tóch wil proberen, vind je hier wel enkele algemene richtlijnen en procedures.

STAP 1 / HOE GA JE LINUX DRAAIEN?

Wat we alvast niét aanraden, is dat je meteen Windows overboord kiepert en vervangt door Linux. Wat je wel kan overwegen, is een parallelle installatie, waarbij Linux netjes naast Windows terecht komt. Maar dat doe je best pas nadat je een back-up hebt gemaakt van je gegevens, en op voorwaarde dat termen als 'partitie' en 'formatteren' je geen hartaanval bezorgen. Een veiliger alternatief is de installatie van Linux op een virtuele machine. In Windows installeer je dan een speciaal stukje software, waarbinnen Linux (of een ander besturingssysteem) draait. Dat kan bijvoorbeeld met de gratis VMware Player www.vmware.com/download/player in combinatie met een bijhorende 'Linux virtual appliance', te vinden via www.vmware.com/vmtn/appliances/directory. Voor meer informatie over virtualisatiesoftware vind je in dit nummer een andere workshop op pagina 44.

Het nadeel van virtualisatie is wel dat Linux gewoonlijk een flink stuk slomer draait. De veiligste en meest comfortabele manier is Linux rechtstreeks van cd-rom draaien, zonder enige installatie. En dat doe je met een zogenoemde live cd...

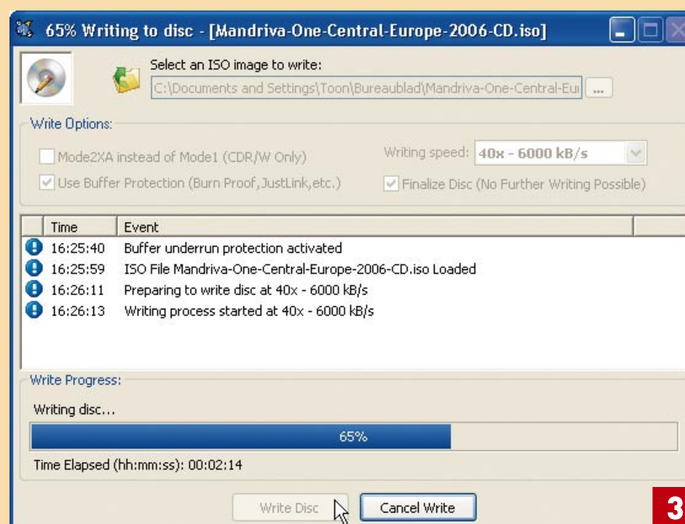
STAP 2 / DE JUISTE DISTRIBUTIE KIEZEN

Tijdens je zoektocht naar een geschikte Linux live cd bots je echter al snel op een luxeprobleem: het grote aanbod aan Linux-distributies. Surf maar eens naar www.frozentech.com/content/livecd.php: deze pagina verwijst naar meer dan 300 live cd's/dvd's! Het is dus niet zo evident één bepaalde distributie aan te prijzen. Sommige zijn beter in het herkennen van hardware, andere zijn iets gebruiksvriendelijker, nog andere hebben leukere software aan boord of zijn ook in het Nederlands beschikbaar. Aangezien Quincy zelf al twee populaire distributies aan de tand gevoeld heeft (Knoppix en Ubuntu), kiezen wij voor deze workshop Mandriva One (vroeger Mandrake), waar wijzelf best tevreden over zijn. Andere gewillige kandidaten zijn bijvoorbeeld nog Fedora en Suse.

Mandriva One 2006 kan je downloaden op www.mandriva.com/en/download/mandrivaone. Klik hier de link aan bij **Belgium**. Vervolgens haal je het bestand **Mandriva-One-Central-Europe-2006-CD.iso** (650 MB) binnen, aangezien deze variant ook een Nederlandstalige versie aan boord heeft!

STAP 3 / LINUX OP CD BRANDEN

De extensie 'iso' betekent dat het om een zogenoemd imagebestand gaat. Dat moet je eerst op een speciale manier op cd branden. Dat kan bijvoorbeeld met Nero Burning Rom www.nero.com, maar het werkt net zo goed met gratis tools als Disk Creator www.avsmedia.com, ImgBurn www.imgburn.com of CDBurnerXP Pro www.cdburnerxpro.se. Voor deze

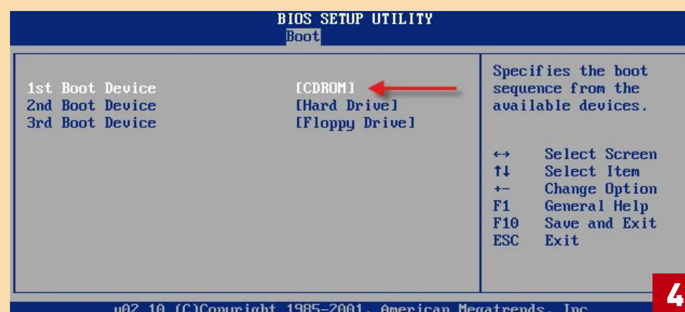

Even het imagebestand op cd branden.

laatste selecteer je bij **New Compilation** eerst de bovenste optie, waarna je in het menu **File** het item **Write Disc from ISO File...** selecteert. Verwijs vervolgens naar het gedownloade imagebestand en brand het naar cd (zie afbeelding 3).

STAP 4 / VAN CD BOOTEN

Is je cd'tje gebrand? Dan ben je klaar om veilig je eerste Linux-stappen te zetten! Voorwaarde is wel dat je computer van cd kan opstarten. Zo goed als elke moderne pc draait daar z'n hand niet voor om, maar wel moet je *BIOS* correct ingesteld zijn. Dit BIOS bereik je door bij het opstarten van je toestel even een speciale toets (vaak is dat **Delete**) ingedrukt te houden – raadpleeg hiervoor de handleiding van je moederbord. In het menu vind je nu ongetwijfeld een optie waarmee je de bootvolgorde kan aanpassen. Zorg dat het cd-romstation als eerste opstartmedium ingesteld staat (zie afbeelding 4). Stop de Linux-cd vervolgens in dat station en start je pc hiermee op.

Een ommetje naar het BIOS is niet uitgesloten.

STAP 5 / LINUX OPSTARTEN

Mandriva One start nu automatisch op. Wel moet je nog een paar instellingen vastleggen. In volgorde stip je de volgende opties aan, waarna je telkens bevestigt met **Next** / **Volgende**:

- **Dutch** (taal);
- **België** (land);

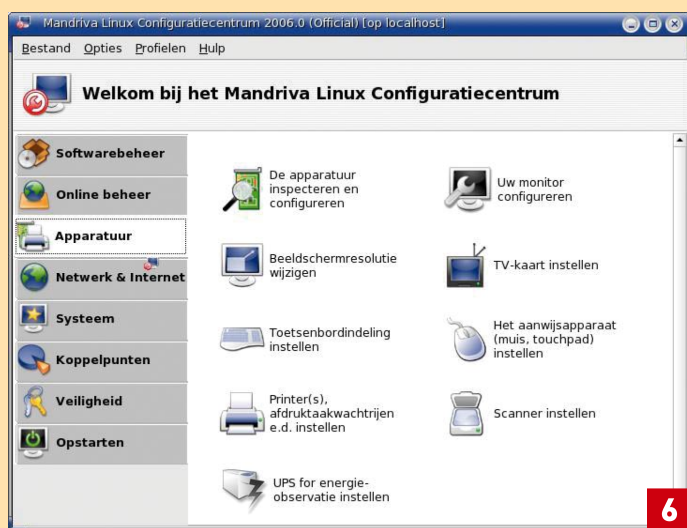
Linux met een vriendelijk gezicht.

- **Accepteren** (licentieovereenkomst);
- **Belgisch** (toetsenbord);
- **Brussels** (tijdzone);
- **Nee** (computerklok op GMT).

Even later duikt Mandriva op, met een prettig ogende, grafische interface (zie afbeelding 5).

STAP 6 / VERDER CONFIGUREREN

Maar laten we er even van uitgaan dat de (automatische) configuratie toch niet helemaal naar wens is ingesteld. Wat bijvoorbeeld als Linux de verkeerde schermresolutie gekozen heeft – zoals op ons testtoestel het geval was? Dat krijg je als volgt weer in de pas. Druk helemaal onderaan links het knopje met de gele ster in, en selecteer achtereenvolgens **System**, **Configuration**, **Configure Your Computer**. Het **Configuratiescherm** start op (zie afbeelding 6). Klik hier de rubriek **Apparatuur** aan, en kies vervolgens **Beeldschermresolutie wijzigen**. Kies de gewenste resolutie en kleurkwaliteit en bevestig met **OK**. Om de wijzigingen door te voeren, moet je je wel even afmelden. Dat gaat als volgt. Klik opnieuw de gele ster aan en kies deze keer **Afmelden**, waarna je **Huidige sessie beëindigen** kiest – selecteer hier (voorlopig) niet **Computer uitschakelen** of **Computer herstarten**. Bij het aanmelden vul je als naam *guest* in en laat je het wachtwoord leeg. Bevestig met een druk op **Enter**.

Er zijn heel wat configuratiemogelijkheden.

STAP 7 / TOEPASSINGEN STARTEN

Je hebt nu al een aardig idee hoe je in Linux wijzigingen aan de systeemconfiguratie kan doorvoeren. Maar natuurlijk kan je ook toepassingen opstarten – daadwerkelijk programma's installeren vanop een live cd is iets minder evident. Gelukkig heeft Mandriva One al een aardig assortiment software aan boord. Daarvoor moet je opnieuw bij de knop met de gele ster zijn. In het uitklapmenu krijg je een mooi overzicht te zien bij **Alle toepassingen**. De belangrijkste tref je aan onder **Office** (waaronder de populaire suite OpenOffice.org), **Internet** (zoals Firefox en een tweetal mailprogramma's) en **Multimedia** (meer dan 20 toepassingen rond audio, video en foto's). Opgestarte programma's vind je, net als bij Windows, in de taalbalk onderaan je bureaublad.

STAP 8 / LINUX INSTALLEREN

Mandriva One is niet alleen een live cd, je kan het besturingssysteem van hieruit ook op je harde schijf installeren. Durf je deze operatie aan, ga dan als volgt te werk. Klik op je bureaublad het icoontje **Live Install** aan. Van zodra de wizard verschijnt, druk je op **Volgende**. Afhankelijk van de situatie krijg je nu een aantal keuzes voorgeschoteld. **Erase and use entire disk** is uiteraard de meest destructieve, want hiermee speel je alle huidige gegevens op je schijf kwijt. Iets veiliger – maar evenmin aan te raden zonder degelijke back-up – is **Gebruik de vrije ruimte op de Windows partitie**. In een volgende stap duid je dan de partitie aan waarvan je de grootte wil veranderen. Vervolgens geef je met een schuifbalk te kennen hoeveel ruimte je nog voor de bestaande (Windows-)partitie wil overhouden. Even later voert de wizard de gevraagde wijzigingen door en zal hij alle nodige Linux-bestanden naar je harde schijf overzetten. Je krijgt ook nog de vraag met welk opstartmenu je pc moet opstarten – standaard wordt het grafische Lilo-menu voorgesteld (zie afbeelding 8). Als alles goed gaat, beschik je voortaan over een *dual boot*, en heb je bij het opstarten de keuze tussen Windows en Linux. Maar we kunnen niet genoeg benadrukken dat je hier uiterst voorzichtig mee moet omspringen! ♦

Van cd naar harde schijf is een fikse sprong!

VAKTAAL A - M N - Z

BIOS: Basic Input/Output System. Stukje software dat ingebakken zit in speciale chips op het moederbord. Het zorgt er voor dat de computer kan opstarten, en laat de hardware vervolgens communiceren met het besturingssysteem.